

NEWS HIGHER SOCIAL EDUCATION

CANON SOCIAAL WERK: DE INSPIRATOR VOOR SOCIAL MANAGEMENT (CMV)

JOLANDA BERENDS

SOCIAL MANAGEMENT (CMV)

In studiejaar 2008–2009 is binnen het Instituut voor Social Work, HU Amersfoort gewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe studieprofiel Social Management voor de opleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming. Dit nieuwe studieprofiel is in september 2009 van start gegaan.

Social Management leidt professionals op die in staat zijn om sociale vraagstukken als leefbaarheid en veiligheid zakelijk aan

te pakken. Belangrijke thema's binnen dit studieprofiel zijn: sociaal beleid, stedelijke vernieuwing, verandkunde, projectmanagement, ondernemerschap en sociale media. Managementvaardigheden als plannen, organiseren en coachen worden daarom uitgebreid getraind. Het is een praktijkgerichte studie die opleidt voor functies bij woningcorporaties, lokale overheden, welzijnsinstellingen en adviesorganisaties op het gebied van participatie en stedelijke ontwikkeling.

Versie 2.1 van de Canon Sociaal Werk werd rond deze periode gelanceerd. De canon bleek uitermate geschikt voor het onderwijs van het nieuwe studieprofiel. De projectgroep heeft de canon een plek gegeven binnen de cursus Sociaal Beleid. Deze wordt aan het begin van het tweede studiejaar aangeboden voor zowel voltijd als deeltijd/ duaal studenten. Gedurende deze cursus leren de studenten te kijken naar diverse ontwikkelingen binnen de Nederlandse maatschappij op het gebied van sociaal beleid. Het is belangrijk dat de student kennis heeft van het verleden, met zijn verscheidenheid aan veranderingen en aanpassingen, om het heden te kunnen begrijpen. Deze kennis neemt de student mee in het (toekomstige) professionele handelen. De hoorcolleges staan in het teken van diverse leefgebieden waarin de burger zich beweegt (wonen, werken, onderwijs, gezondheidszorg en sociale zekerheid). In de werkcolleges wordt gewerkt aan onderwerpen die gerelateerd zijn aan deze leefgebieden, zoals (goed) burgerschap, diverse woonvormen, armoede, diversiteit en de gezonde wijk. De studenten volgen gezamenlijk de hoorcolleges. De werkcolleges daarentegen worden in aparte groepen voltijd en deeltijd/ duaal aangeboden. Daarnaast organiseert de opleiding in het kader van een internationale vergelijking een excursie naar Vlaanderen. Tijdens dit bezoek komen de studenten in aanraking met het Vlaamse werkveld op het gebied van samenlevingsopbouw en sociaal beleid.

Om het onderwijs een actueel karakter te geven is gekozen om naast een boek en een reader (met hoofdstukken uit diverse boeken en een aantal nota's) ook gebruik te maken van diverse internetsites. In het huidige digitale tijdperk is het belangrijk om de student te leren welke websites gedegen en bruikbare informatie bieden en hoe je deze informatie verwerkt tot een kernachtig uitgewerkt verslag.

TOETSING VAN DE CURSUS SOCIAAL BELEID

De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een individuele kennistoets en een groepsopdracht. De groepsopdracht richt zich op de Canon Sociaal Werk en ziet er als volgt uit. Groepen van 3 á 4 studenten verdiepen zich in de canon en krijgen de volgende opdrachten voorgelegd:

1. Geef aan welke vijf vensters volgens jullie het beste passen binnen het werkveld van Social Management (CMV) en beargumenteer vervolgens jullie keuze.
2. Kijk kritisch naar de breedte van de Canon Sociaal Werk (alleen de Nederlandse versie). Analyseer vervolgens welk venster jullie missen. Doe suggesties voor een nieuw venster. Werk één van deze suggesties uit tot een venster, zodanig dat het binnen de stijl van de canon past.
3. Geef een verantwoording op het gekozen venster in het kader van de leefgebieden

die tijdens de hoor- en werkcolleges aan bod gekomen zijn.

4. Kijk terug naar de ervaringen die je tijdens de excursie naar Vlaanderen hebt opgedaan, de gelezen artikelen over Vlaanderen uit de reader en de Vlaamse Canon Sociaal Werk. In hoeverre past jullie uitgewerkte venster binnen het Vlaamse Social Management werkveld? Welke conclusies en /of aanbevelingen voor Vlaanderen en /of Nederland zijn er te benoemen?

In studiejaar 2009–2010 is de cursus Sociaal Beleid voor het eerst aangeboden. Opvallend is dat de deeltijd en duaal studenten vrij snel een onderwerp vonden waar ze over wilden gaan schrijven. Zij koppelden het venster vaak aan hun werk (de organisatie of een specifiek project). De canon “Openbare bibliotheek: van informatiecentrum tot (sociale) spil in de wijk” is hiervan een buitengewoon goed voorbeeld. De ontwikkeling van het bibliotheekwezen, met de nadruk op het ontstaan van de openbare bibliotheek zo’n 100 jaar geleden, komt hier aan bod. Deze student beschrijft de ontwikkeling van het beroep bibliothecaris. In het dagelijks werk van de bibliotheekmedewerkers is het samenwerken met gemeenten, welzijnsorganisaties, scholen en andere partijen uit de wijk steeds meer een belangrijke plek in gaan nemen. Met name in het leefgebied onderwijs, met een nadruk op het stimuleren van de zelfontwikkeling, is de openbare bibliotheek de spil in het contact met

de wijkbewoners en wijkinstellingen. Zo is de bibliothecaris van vroeger een social manager geworden. De student verbindt hierbij de ontwikkelingen binnen het werkveld met het ontstaan van het nieuwe studieprofiel.

Voltijdstudenten vonden het lastig om een onderwerp te vinden dat nog niet binnen de canon aan bod gekomen is. Eén groepje koos ervoor om het venster te wijden aan de ontwikkeling van het nieuwe studieprofiel Social Management. Daarnaast kozen ze voor onderwerpen die hen persoonlijk interesseerden. Zo werd door een groep het venster “Huize Agnes” uitgewerkt. De groep omschreef het doel en het ontstaan van deze zorginstelling. Dit opvanghuis voor vrouwen en hun kinderen die geen geldige verblijfspapieren hebben en wel verblijven in Nederland is in 2006 geopend. Het richt zich op de leefgebieden wonen, sociale zekerheid en gezondheidszorg. Daarbij staat centraal dat de stichting geen oordeel heeft over de redenen van hun verblijf in Nederland, maar samenwerkt met betrokken partijen als gemeenten en zorginstellingen. Een integrale en structurele aanpak van desbetreffende situatie staat hierbij centraal en zo is de koppeling met de studie Social Management (CMV) gelegd.

EVALUATIE VAN DE CURSUS SOCIAAL BELEID

Zowel onder voltijdstudenten, als onder de deeltijd /dual studenten, waren grote

onderlinge verschillen in de manier waarop de groepen de opdracht uitwerkten. Het viel op dat de voltijdstudenten meer gestimuleerd moesten worden om de link tussen het gekozen onderwerp en het werkveld van de social manager te gaan leggen. Een aantal vensters bevatten daarnaast een zodanig hoog percentage plagiaat, variërend van 0% tot 49% (bron Ephorus), waardoor het onmogelijk werd om een positieve beoordeling te kunnen geven. Naast het begeleiden in het kiezen van een geschikt onderwerp is het kennelijk ook belangrijk om de studenten bewust te maken dat het "knippen en plakken" van bestaand informatiemateriaal niet toegestaan wordt. Het is dan ook noodzakelijk om bij de beoordeling gebruik te maken van een programma als Ephorus, een programma dat teksten controleert op overeenkomsten met andere documenten en waarbij de ingevoerde tekst tevens opgenomen wordt in de database (www.ephorus.nl).

Een belangrijk punt dat naar mijn mening gedurende de uitvoering van deze opdracht in dit studiejaar onderbelicht is gebleven, is het doel om studenten te laten inzien dat kennis van de ontwikkelingen van het verleden leidt tot begrip van het heden. We kunnen ons dan ook afvragen of het venster "Huize Agnes" aan dit doel heeft voldaan. Daar is nu bij de beoordeling rekening mee gehouden, maar dit zal volgend studiejaar meer centraal staan.

Over het algemeen zijn de studenten tevreden over de opdracht. In de schriftelijke open vragenlijst geeft driekwart van de studenten aan dat het een interessante en leerzame opdracht was. Het werd als prettig ervaren dat de keuze van het onderwerp vrij was. Studenten hebben de Canon Sociaal Werk leren kennen en veel vensters gelezen. Een aantal deeltijdstudenten hebben zelfs alle vensters gelezen en op ieder venster een reactie gegeven. Een reactie op de opdracht van een tweedejaars deeltijdstudent:

Wanneer we kijken naar de vensters met de meeste raakvlakken met Social Management, dan kunnen wij ons des te meer vinden in de manier waarop Social Management zich profileert: ondernemender dan andere sociale studies.

Het bestuderen van de Canon Sociaal Werk in Nederland heeft de blik van de studenten verruimd. Het is ze bijvoorbeeld opgevallen dat sommige thema's van nu, ook vroeger al speelden. De opgedane kennis over het ontstaan van bepaalde situaties en instanties heeft in sommige gevallen de opvattingen over actualiteiten veranderd. Ook heeft het bestuderen van de vensters een breder inzicht gegeven in de mogelijkheden die er liggen in het werkveld en dit helpt studenten om breder en groter te durven denken over het werkveld.

Een reactie van een andere tweedejaars deeltijdstudent:

Aan het analyseren, samenvatten en het schrijven van mijn venster heb ik het hardst getrokken. Het lezen en samenvatten van de vensters was heel intensief en ik heb mijn best gedaan om de belangrijkste kernpunten eruit te halen. Telkens stelde ik mezelf de vraag hoe ik dit als social manager zie. Dit bracht heel veel naar boven en liet me veel zien over het werkveld van de social manager.

Aangezien Social Management een nieuw studieprofiel is, is de herkenbaarheid van het toekomstig werkveld van de social manager voor de student niet altijd even groot. De Canon Sociaal Werk daagt de student uit om zich te verdiepen in de ontwikkelingen van het toekomstig werkveld. De canon is om deze reden bij uitstek een aanvulling

op het huidige aanbod. Het levert een verscheidenheid aan informatie met daarbij verwijzingen naar achtergrondinformatie voor als je nog verder wilt studeren. Ook worden er verwijzingen gedaan naar beeldmateriaal en gescande artikelen. De Canon Sociaal Werk is hierbij een belangrijke bron van inspiratie voor de toekomstige social manager en zal vanzelfsprekend zijn plek binnen het curriculum van Social Management (CMV) behouden.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- www.canonsociaalwerk.eu/nl
- <http://www.bachelors.hu.nl/Alle%20bacheloropleidingen/Social%20Management.aspx>
- www.ephorus.nl
- Evaluatie cursus Sociaal Beleid van voltijd en deeltijd /duaal studenten tweede jaar Social Management (CMV) studiejaar 2009–2010 ISW HU Amersfoort